

Archeologienota Kalmthout, Energielaan (Fase 2) Programma van maatregelen

1 Gemotiveerd advies

Het gemotiveerd advies is gebaseerd op het verslag van resultaten van het vooronderzoek. De vaststellingen over de aan- of afwezigheid van archeologische sites en hun aard worden geconfronteerd met de door de initiatiefnemer voorgenomen bodemingrepen. Op basis van deze confrontatie motiveert het advies of er maatregelen nodig zijn, welke deze zijn, en wat hun uitvoeringswijze is.

Naar aanleiding van een aanvraag bij een omgevingsvergunning voor stedenbouwkundige handelingen heeft BAAC Vlaanderen bvba een archeologienota opgemaakt voor een terrein in de Energielaan te Kalmthout. Het terrein zal door de initiatiefnemer verhard worden. De geplande werken impliceren verschillende bodemingrepen (waaronder de aanleg van steenslagverharding, het optrekken van mobiele betonnen muren en het rooien van bomen). Aangezien bij de geplande ingrepen voor de aanleg hiervan potentieel aanwezig archeologisch erfgoed vernietigd zou worden, werd bij de opstelling van de archeologienota een bijbehorend landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. Uit het bureauonderzoek bleek namelijk dat het terrein vermoedelijk een hoge archeologische waarde had. Dit werd bepaald op basis van de landschappelijke en geomorfologische situatie, de archeologische context en de historische data. Er konden sites uit de steentijd verwacht worden.

Binnen het kader van deze archeologienota werd een bureauonderzoek met bijbehorend landschappelijk bodemonderzoek uitgevoerd. BAAC Vlaanderen bvba adviseert op basis van de resultaten van dit onderzoek geen verder archeologisch onderzoek. Volgende zaken zijn hierbij van belang:

1.1 Volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek:

Voor onderhavig plangebied bestaat de archeologienota uit een bureauonderzoek enerzijds en een landschappelijk bodemonderzoek anderzijds.

De bureaustudie toonde aan:

Het projectgebied *Kalmthout, Energielaan (fase 2)* is volgens de bodemkaart grotendeels gelegen op een matig natte zandbodem. Een klein stukje in het oosten is gelegen op een landduin, wat in de steentijd wel een aantrekkelijke omgeving was voor menselijke aanwezigheid. Bovendien waren in de buurt ook waterlopen aanwezig. Het gaat om een holocene duin met een slecht ontwikkelde bodem. De bodem kan echter begraven zijn waardoor steentijdvindstenen onderaan nog aanwezig kunnen zijn. Dit alles maakt dat de verwachtingen voor de **steentijdperiode** eerder hoog ingeschat kunnen worden maar sterk afhankelijk van de intactheid van de bodem.

Indicaties van menselijke aanwezigheid uit de **andere periodes**, metaaltijden tot en met nieuwe tijd, zijn in de omgeving van het plangebied zeer schaars en ontbreken zelfs bijna volledig. Het schijnbaar ontbreken van andere archeologische vindplaatsen kan enerzijds een gevolg zijn van het gebrek aan systematisch archeologisch onderzoek in de regio, anderzijds is het eveneens mogelijk dat de CAI hier (nog) geen melding van maakt. Uiteraard kan de CAI ook een weerspiegeling zijn van de werkelijkheid en zijn er in de nabije omgeving geen andere archeologische sites aanwezig. Dit zou vooral te maken kunnen hebben met het feit dat het plangebied eeuwenlang gelegen was binnen een gebied dat bestond uit woeste, ongecultiveerde, marginale heidegronden. Aanwijzingen voor bebouwing, landbouw of veeteelt ontbreken volledig. De omgeving van het plangebied was lange tijd een onaantrekkelijke locatie voor de mens om zich te vestigen. De gronden waren enkel nuttig voor bepaalde ontginningsactiviteiten. De archeologische verwachting voor sporensites uit de metaaltijden tot en met de nieuwste tijd werd bijgevolg laag ingeschat.

Uit voorgaande kan geconcludeerd worden dat het plangebied een archeologisch potentieel kent voor het aantreffen van resten uit de steentijden. Op basis van de (paleo)landschappelijke gegevens en de omliggende reeds aangetroffen archeologische waarden kan gesteld worden dat het projectgebied eerder een hoog potentieel heeft voor de aanwezigheid van sporen/artefacten uit de steentijd. Op basis van het bureauonderzoek is het echter niet mogelijk om uitspraken te doen over de aan-of afwezigheid van andere archeologische vindplaatsen. Een landschappelijk bodemonderzoek drong zich bijgevolg op.

Het landschappelijk bodemonderzoek toonde aan:

Op de basis van het landschappelijke booronderzoek, samen met de resultaten van het bureauonderzoek, kan het geconcludeerd worden, dat het terrein een laag archeologisch potentieel heeft voor perioden, die jonger zijn dan het mesolithicum. Arme, slecht ontwikkelde zandgronden met ondiepe kleipakketten waren zeer ongunstig voor de landbouw en dus niet aantrekkelijk voor agrarische maatschappijen.

Het terrein kon theoretisch gesproken gunstig zijn voor jagers en verzamelaars uit de steentijd. Om de sites van deze periode te identificeren, is een goed bewaarde bodem nodig, waarin de artefactenclusters *in situ* bewaard kunnen worden. In het plangebied werd daarentegen geen goed bewaarde bodems beschreven. In boring 2 en 5 werd slechts een zwak ontwikkelde podzolsequentie aangetroffen. Vermoedelijk is deze bodem eerder recentelijk gevormd na het verrommelen of verploegen van de bodem voor de aanplanting van het bos.

Er werd met het uitgevoerde vooronderzoek zonder ingreep in de bodem voldoende informatie verworven over de aan- of afwezigheid van een archeologische site.

1.2 Aan of -afwezigheid van een archeologische site:

Het landschappelijk bodemonderzoek kon de kans op de aanwezigheid van grondsporen uit oudere periodes niet helemaal uitsluiten. Toch kon dit onderzoek aantonen dat antropogene activiteiten de steentijdgevoelige lagen dermate heeft verstoord dat de kans op het aantreffen van steentijdsites laag wordt geacht. Ook het aantreffen van ontwateringsgreppels verlaagt de steentijdverwachting ter hoogte van boring 2 en 5. Voor sites vanaf de metaaltijden had de bureaustudie reeds de lage verwachting vooropgesteld.

1.3 Impactbepaling

Indien de toekomstige bodemingrepen geëxtrapoleerd worden op het bodemkundig resultaat, kan gesteld worden dat slechts lokaal de relevante archeologische laag verstoord zal worden. Enkel ter hoogte van boring 2 en boring 5 kan nog een relevant archeologische laag aanwezig zijn. Maar gezien de beperkte oppervlakte van de positief geachte zone en daarbovenop de aanwezigheid van ontwateringsgreppels, wordt vermoed dat indien steentijdsites aanwezig zijn, deze reeds dermate zijn verstoord dat de impact daarop (ten gevolge van de toekomstige werkzaamheden) weinig invloed zal uitoefenen.

1.4 Potentieel op kennisvermeerdering:

De archeologienota, bestaande uit een bureaustudie met bijbehorend landschappelijk bodemonderzoek, heeft aangetoond dat het terrein sterk werd vergraven in het (recent) verleden. De kans bestaat binnen het plangebied zeer plaatselijk een (redelijk) intacte bodem aan te treffen (ter hoogte van boring 2 en 5) waardoor de kans op het aantreffen van steentijdsites niet volledig uitgesloten kan worden. Maar de oppervlakte van de positief geachte zone wordt door de

aanwezigheid van ontwateringsgreppels sterk verkleind, waardoor de kenniswinst die verkregen kan worden door verder onderzoek slechts een versnipperd beeld kan opleveren.

Gezien voldoende informatie werd verzameld om aan te tonen dat het potentieel tot kenniswinst binnen de contouren van de geplande ingrepen onbestaand is, wordt verder archeologisch onderzoek niet aanbevolen. Dit wordt ook bevestigd door de beslissingsboom van de Code Goede Praktijk.

2 Programma van maatregelen

Niet van toepassing